

LIBANAN
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
Place des Canons
Rue d'Italie N° 9
Directeur Responsable
M. ADJEMIAN

Պատասխանատու Տնօրեն
Մ. ԱԶԵՄԵԱՆ

Թափառ	Տրվ.	Վճար.
Տեղական	250	125 Ա. 7.
Մարտի	300	150 »
Արտասահմ.	100	50 ֆր.
Ստորագր.	6	3 Տոլ.

Բաժանորդագ. եւ Գաղափար կը գործեալ համար դիմել
«ԼԵՎԵՆ» ծպր. եւ քեր-
քի վարչութեան հասցէին.
Բաժանորդագ. եւ Գաղափար կը գործեալ կը կատարուի կոմիտէի
փոխանակողի-ներ եւ մու-
սակներ պէտք է յանձնել.
Իրանի, հասցէին
Եւրոպայի քաղաքներու
գաղափարները.

ԱՆԿԱՆ ԿԱՅԱԹԵՐԹ

ایمان

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԽՈՐՀԱՆՈՐԴԱՆ

ԱՅԽԱՏԱԽՈՐԴԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՍԸ
ԱՆՀՐԱՎԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

LES FRONTIÈRES DU NORD

Ս. Խ. Հ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԵՐԵՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Չորեքուրդի ունինք Կեպրահայ Եւրոպայական միութեան
(Կ. Ե. Մ.) ծրագիր-կանխագիծը որը կրնայ տիպար ուղղեցող մ'ըլ
լալ Rue des Martyrs ի մէջ, աւելնաւոր, մինչեւ կէս օր համախա
նուող, որոշ հաւաքական կազմակերպութիւն մը ներկայացնելէ զուրկ
շայ-անհատ բանուոր դասակարգին համար:

Իրաւունք չունինք բնաւ այդպէս, արդաստիքի դաշտագետ
նէ գուրկ, ի իրանին ցից ստորիւն տակ ապաստան դուած, ընդհանուր
առումով, հայ աշխատաւորական բաղնիքները, որոնք չորս տարի է ի
վեր մի կ'ստանան պողպատեայ ուժերուն եւ յաղթ կազմին վստահած, ներ
կայի ոչ նպատաւոր անտեսական եւ բարոյական վատ դրութեան բա-
րեւաւորմը, հնուր կըրարարուաւ ստորանքներէ, իրենց անհատ եւ ինք
նուրոյն զործունէութեան եւ չարաչար աշխատութեան մէջ կը փնտ-
ռեն:

Մասամբ մը ալ զարանային իրենց այդ անջատողական գոր-
ծունէութեան ձգտումն ու համոզումը, ցորչափ միութենական ուժեր,
նոր անմիջ թիւններու եւ ատելալաւ գաղափարներու հնոցը զարձան:

Ինչհետեւ շատ հեշտ է եղած մեր մէջ միութիւններ սալ-
նել եւ մարմնաւորելը, ցորչափ բարեկարգութեան զօլեղի չարացումներէ զր-
դուած, ապա ըրարեարներ որոշ դուրմար մը տրամադրած են ալ զին
անունով, իսկ անդոյն ինչ մը սակեղծելու գերագոյն նպատակին եւ որ
հոգութեան առջ եւ միշտ խուսափած ենք եւ շուտաւ, ինչ որ լաւ գիծ
մը չէ մեր այնքան անպարծօնէն փայտեայ տակուն եւ աննկուն աղ-
գայական բարեմ անու թիւններ ժառանգած ըլլալու սին համբաւին:

Հետեւ արեւմտեան զարգացողութիւններէ, տիպար կազ-
մակերպութիւն մը կրնանք նկատել եւ ընդունել Կ. Ե. Մ. միութեան
ազգագետ տեսակետը, ստեղծելով յար եւ նման օգտաշատ քոյր կազ-
մակերպութիւն մը որը մէջ հետաւորութիւն պիտի տայ ճիշտ Լա-
րոպական քաղաքակրթիք աղբիւր պէս, ինչպէս Խաւրիան մայր հայ-
րենիքէն դուրս, համապատասխան զօրաւոր կազմակերպութեամբ
մեր խախտ տեսական շէնքը հաստատուն անկիւնաքարերու վրայ
հիմնելով լայն եւ լայն աշակերտութեան անդրադարձաւու հայաստանի
անտեսական եւ բարոյական վերածաղկումի խիստ կենսական հարցին:

Համախառն առիթն ունեցած ենք հայ կեանքի ներկայ իրակա-
նութեան մէջ. Կապուածային որոշ կազմակերպութիւններու անհրա-
ժեշտութեանը վրայ ծարրանալու եւ մասնաշաղկապ արտադրութի բաղ-
դանքական արեւմտեան զարգացողութիւններու բոլոր այն անպատեհութիւն-
ները որոնց դան հետեւանքներու գծադրող զոհերն են մեզմէ շատեր
այսօր: Հայաստանի մեր չունինք բնաւ, ելից հնար մը գտած ըլլա-
լու, մեր արդի օրէ օր ուշադրաւ եւ ծանր մտահոգութիւններու տու-
կայ եղող անտեսական եւ հետեւաւոր բարոյական վատ կացութիւնէն
դուրս գալու համար ստեղծագործ աշխատաւորական միութեան մը
կազմին հետեւակութիւնը որդեգրելու գաղափարը շատագոյն ըլլալ:

Այսու հանդերձ, մեր խոնարհ կարծիքով նմանօրինակ կազմա-
կերպութիւն մը բացարձակ անհրաժեշտութիւն մ'ըն է, քանի որ ա-
նտաւարապէս սահմանափակ մեր միջավայրին մէջ, անգործներու թիւը
հեռագահէ յարաճուն հանդամանդ մը ստանալ սխալ եւ կեանքի պայ-
մաններն ալ նոյն համեմատութեամբ մ'առնելի ըլլալու առաւելու
թիւներ կորսնցնելու հետամուտ են: Եթէ երբեք միջ եւ ցարդ յոմ
պէս վստահած զրէի ուժերու նման, մեր ներկայ թելադրանքն ալ
ձայն բարբառոյ յանապատի չ'ըլլայ եւ նկատի առնուի, մենք առա-
ջիններէն պիտի ըլլանք իրեն նախանձախնդիր, որ այդ օգտաշատ մի-
ութիւնը կազմուի ողջ միւր մասաւորաւ եւ անտարալիս քիչ թէ
շատ օտար շրջանակներու մէջ յարդ ու համարմ վայելող մոգով-
գալար զէմքերէն, որպէս ի կարելի ըլլայ ի հայրին անգործութի-
նը նուազեցնելու համար աշխատաւորները, համաձայն եղած խնդր-
անքէն պաշտօնական շրջանակներու հասնութիւնը պատշաճով զու-

Notre excellent confrère "Le Reveil" repète dans un article bien étudié et publié dans son numéro du 24 Janvier, ce que disent tous les Syriens et tous les Libanais à propos de la convoitise avec laquelle les Turcs regardent les frontières syriennes principalement Alexandrette "et des bruits, des rêves chimériques de quelques exaltés Turcophiles qui n'ont rien appris rien oublié. — Et le Reveil d'ajouter: Nous sommes sûrs que les gouvernants accorderont toute leur attention sur ce point. Un communiqué paraîtra bientôt qui dissipera toute équivoque et remettra une dernière fois les choses au point."

Cependant, une dépêche de Paris datée du 22 Janvier dit que Mr. Soulier fit allusion à la Chambre à propos de la Syrie, à ses prétentions éventuelles de la Turquie sur la Syrie. M. M. Herriot et Franklin-Bouillon déclarèrent que semblables bruits sont infondés; Répondant à un autre député Mr. Herriot ajoute qu'il n'y avait actuellement aucune négociation pour la modification des frontières Syriennes mais qu'il y avait seulement en fonctions des commissions de délimitation des frontières, délimitations prévues par les traités.

Nous comprenons toute l'appréhension de notre confrère, et nous n'exagérons pas en ajoutant que les Arméniens dissimulée au Nord de la Syrie sentent la mort planer sur eux chaque fois que la question des frontières turco-syriennes est remise sur le tapis et subissent le nefaste conséquences d'une situation indécise.

De tels bruits, quelque infondés qu'ils fussent, font un désastreux effet sur des esprits qui sont paroxysme de leur capacité d'ennemi.

Ենք փնտրել հայ ուր աշխատաւորի կարիքը կայ: Միւսին ա-
տեն աշխատաւորական միութեան գործադիր մարմինը պէտք է են
թախանձախուժեալ բաժնուած ըլլայ, այնպէս որ, եթէ երբեք մի
շավային մէջ կարելի չ'ըլլայ զբաղուինք ձարել, հետամուտ պէտք
է ըլլայ արտասահմանի հիւրընկալ մեքալայ կամ հետաւոր անդե-
րու մէջ աւելնալ աշխատաւորի յարմարութեան համեմատ զբաղում մը
հայթայթել եւ անտույր արտադրութի աղիւտի հետեւանքները
սահմանափակել:

Անտարակոյ չի բաւեր միայն գեղեցիկ ծրագիրներ գծել եւ ջա-
նալ զանոնք իրեն գրէի զբանք գեղարդել եւ լրացնել, նոյնքան
փայլուն ատութիւններով, ներկայ գեղարդեալ պէս զական շրջանին
մէջ խօսքէ աւելի գործին է նախապատուութեան իրաւունքը, այսու-
հանդերձ մ'առնանք չ'ըլլ հարեանցիորէն աշխատաւորական միութեան
մը օգտաշատ կազմութեան հարցը, Աշխատաւորական մեքալաւան-
կաններուն մեզի իրենց ցանկութիւններուն արձագանքն ըլլալու հա-
մետ խորհրդանքին ընդառաջ փութալով, իրաւախոհութեան նոր գե-
տին մը յարգարած ըլլալու նպատակով պարտականութիւն կը նկատենք
սոյն թելադրութիւնները, շահագործողներու ու շաղկապութեան յանձնել:

Իսկ այդ օգտաշատ առանձնական իրադրութեամբ ապահովելու հա-
մար անհրաժեշտ նախախիթը հայթայթելու ծանր պարտականու-
թիւնը բուն իսկ աշխատաւոր տարրին ձեռնհասութեան եւ նախաձեռ-
նութեան միայն կը վերադասենք:

Սոյն գաղափար կը խնդրուի մեր բոլոր բաժանորդներէն եւ զոր-
ծակներէն փութացնել թերթի բաժնեկից:

Կայարան տանալ նախկին համարուն
վրայ կը բարձրանայ սպիտակ թիթե-
ղածածկ տանիքով գեղեցիկ շէնք մը,
որ քիչ ստէնէն յազափն օրական
հազար փութ հաց պիտի տայ: Այդ շէն-
քը հազարդարան է, որ մեքենա-
կան արդի դրութեամբ կը պատրաստ-
ուի հացը: Կառուցուած է «Հացագործ»
բաժնետիրական ընկերութեան կողմէ,
որուն բաժնետէրերն են Հայաւոր, Բո-
միւսի, դրամատուր, Ֆինանսիական
Հայաստանի Կազմակերպութեան Էնդօզ
կոմար: Գործարանին կառուցման հա-
մար սահմանուած էր 60.000 ֆրանկի դը-
րամաւոր, որուն 10.000 ֆրանկ է
Բոմիւսի դրամատուրը, 5000 Էնդ-
օզկոմարը, 9000 Ֆինանսիական Հա-
յաստանի Կազմակերպութեան, իսկ Մնացեա-
լը ամբողջովին Հայաւոր, Նիւնիթեան
ձեռնարկուած է փետրուարին եւ թեր-
նիք գծուարութիւններու պատճառաւ
տակաւն ամբողջութեամբ չէ վերջա-
ցած:

Գործարանին լայնութիւնը 6 սալէն
է, իսկ երկարութիւնը 10: Ծանրքը 12
մէթրէ չափ բարձր է: Ծորենք հաց դար-
ձնելու համար մեքենական բոլոր յար-
մարութիւններն ունի: Ենթին ծայրը
ցորենի մթերանոցն է, որից փոքր փա-
կաններով ազդիւթն քով կը փոխադր-
ուին, որից թափուող ալիւրը խողով-
վակներէ անցնելով կը բարձրանայ իւր
մօր հոնցող մեքենային մէջ լցուելու
համար: Այս մեքենան 12 բալէրի մէջ
5 ժամ խմոր կը պատրաստէ որից
խմորը նոր մեքենայի մը մէջ լցուելով
եւ կրկին անգամ հոնցողով ինքիւն
կը թափուի հացի թիթեղէ կաղապար-
ներու մէջ:

Փուռը հետաքրքրական կազմու-
թիւն ունի: Ենթին միւս ծայրը, մին
չէ ծայրը բաժնաւոր ընդարձակ օգիւ-
նաշէն պատերու մէջ զետեղուած են եր-
կուքական խողովներով երկու վառա-
բաններ, որոնց չորս ողմը խողովակ-
ներու ցանց մը կայ: Այս խողովակնե-
րը շոգիով կը տաքանն եւ փուռը կը տաք
ցնեն պէտք եղած չափով: Արեւմտեան
այս ձեւը առողջապահ է, զուրկ ըլլա-
լով մուխ, մոխիր եւ մուրէ: Խմորով
լեցուած կաղապարները, երկաթէ անի-
ւաւոր պարտիքով վրայ դասաւոր-
ուած, մեքենականօրէն կը մտնան փու-
ռը, բոցի վառարանէն: Միւս բոլոր գոր-
ծիքները պիտի շարժին 36 ձիու ուժ ու-
նեցող քարդիլ մօթեռով: Նախապէս
ծրագրուած էր ելքաբաղանդութիւն ներ-
մուծել, բայց այժմ գործարանն ունե-
ցող ուժը, հազիւ քաղաքին կը բաւէ,
որով պէտք է սպասել մեծ եւ ուժեղ ե-
լքաբաղանդի շինութեան աւարտանքի
Նախատեսուած է սօս տանէն չէնքին
ընդարձակութեամբ, քաղաքին անհրաժեշտ
քաղցրաւէններն ալ ինչ պատրաստե-
լու համար:

Գործարանին արտադրած հացը դի-
րամատուրի պիտի ըլլայ, որովհետեւ ա-
լիւրի դնով պիտի ծախուի: Հաշիւ եղած
է որ գործարանը իր շինութեան ամ-
բողջ ծախքը պիտի հանէ քանի մը ա-
մրալն քաղաքին աւան հաց հայթայ-
թելով հանդերձ:

Գործարանին մէջ այժմ 20 բանուոր
կաշխատի, աւարտելէն յետոյ հազիւ 25
բանուոր պէտք պիտի ըլլայ: Երբեք մի-
այն մեքենաներու կոմունալութեան
պիտի հսկեն, ձեռնական աշխատանքի
պէտք չ'ըլլալուն համար:

Եւրոպայի մէջ շատ պետութիւններ
կան, որոնք տակաւին ասանկ գործա-
րան վը չ'ունեն:

1994

Արաապհմանի Հայ քերթրեհն կը խնդրուի արտասպել ներկայս :